

sek hadműveleteinek bemutatása, az El-Alemeinnél aratott győzelem és később az annyi huza-vona után megnyitott második front létrejötte is.

A vereségre növekvő elnyomás, rablás, tobzódás felel: Auschwitz, Buchenwald, Mauthausen gázkamrái gyorsított üzemmél »dolgoznak«. Kolozsváry Borcsa Mihály zúzdába dobja a humanista szellem könyveit, erőltetett tempóban építik az Árpád-vonalat, hogy a visszavonuló, »elszakadó« német seregrészek hátát magyar áldozatokkal fedezhessék... De nő a gyűlölet, a fasiszma megvetésének érzése is... Látjuk a szálló, fehérülő röplapok ezreit, a levegőbe röptetett Gömbös-szobrot, a partizánmozgalom hőseit. Elégtételünk és büszkeségünk, hogy a magyar partizánok a harc minden frontján küzdöttek és áldoztak a győzelem ügyéért... Horthy proklamációja elkészt; aki fasiszta nemzedékeket nevelt, nem szakíthatott a náciizmus-

sal. Szálasi átveszi a hatalmat. Kun páter, Beregffy tábornok, Vajna és Jurcsek, gyilkosok és örültek, bérencék és kéjencek korszaka következik, a szadizmusé, a pusztulásé, a szegényé... A menekülő horda mindent elrabolna, Csepel gépeit vinnék nyugatra, de a munkások ellenállnak és a győzelmes szovjet hadsereg Budapest házához ér... Osztapenkó és Steinmetz kapitány fehér parlament zászlaja vörös lesz a kiontott vértől, de Budapest és Magyarország mégis felszabadul...

Az utolsó felvonás utolsó mondata a nagyszerű dokumentumfilm legfőbb tanulságára mutat: »A magyar nép — éppen mert élni, dolgozni, alkotni, boldogulni akar, nem felejt. A Horthy-rendszer történetének utolsó felvonására ráeresztették a függőnyt, a magyar nép maga lépett a történelem színpadára.« »Az utolsó felvonás« művészi és politikai siker. Alkotói igaz elismerést érdemelnek.

BARABÁS TIBOR

ÚJABB CANNESI NEVEZÉSEK

Az április 30-tól május 15-ig tartó cannesi nemzetközi filmfesztiválra újabb nevezések futottak be a múlt héten. A múlt számunkban ismertetett filmekhez csatlakozik az angoloké: »Room at the top«. Rendezője Jack Clayton, sztárja a francia Simone Signoret. Több más ország is küld »nemzetközi« filmeket, melyeknek alkotói, művészei közt több külföldi is van. Spanyolország »Mészetek« című filmjének rendezője például az angol Michael Powell, főszereplője a francia opera volt balettszillaga, Ludmila Tchérina. A filmben, amely a férje kedvéért a táncról lemondó balerina történetét dolgozza fel, bemutatják a »Teruel szeretői« című táncjátékot is. Görögország a »Véres alkonyat« című filmmel szerepel Cannesban, az indiai filmgyártás pedig a »Lajwanti« című drámával. A jugoszláv film címe: »Vonat menetrend nélkül«, a norvégé: »A vadászat«, a japáné: »Fehér gém«, a lengyelé: »Minitűr dráma«.

Több ország, amely eddig csak rövidfilmet küldött Cannesba, most játékfilmekkel is jelentkezik: Portugália például »A portugál rapszódiaival«, Hollandia »A fanfár«-ral mutatkozik be. A svéd filmgyártást évek óta Ingmar Bergman egy-egy filmje képviselte Cannesban: ezalkalommal új svéd rendezőt ismerhet majd meg a fesztivál közönsége, Goran Gentele-t. Filmjének címe: »Április kisasszony«.

Néhány ország két játékfilmet is elküld Cannesba. Mexikó a »La Cucaracha« című filmjén kívül, amelynek főszereplői Maria Felix, Dolores del Rio és Pedro Armendariz, még egy bemutatóra kapott engedélyt: John Huston, a világhírű amerikai filmrendező oly elragadtatással dicsérte Luis Bunuel »Mazarin« című filmjét, hogy a fesztivál zsűrije a filmet külön meghívta. Két filmmel jelentkeznek az amerikaiak is. Az egyik Delbert Mann új filmje: »Az éj közepén«. (Delbert Mann rendezte a híres Martyt, amely 1955-ben Cannesban díjat kapott és amelyet Magyarországon is bemutattak.) A film főszereplői: Kim Novak és Frederick March. A másik amerikai film főszereplője Orson Welles, rendezője Richard Fletcher.

Csehszlovákia is két filmmel szerepel: a játékfilm címe: »A vágy«, az egész estét betöltő bábfilmé: »Szentivánéji álom«. A bábfilm Jiri Trnka alkotása.